

JUKKA TUOMISTO

ESREA - Eurooppalainen Aikuiskasvatuksen Tutkimusseura

Euroopan yhdentymiskehitys on saanut myös eurooppalaisen aikuiskasvatuksen tutkijat tiivistämään yhteistyötään. Vaikka yhteistyön kehittämistä on keskusteltu aikaisemminkin, niin vasta nykyinen Euroopan yhdentymiskehitys sai aikaan sen, että asiassa ryhdyttiin myös konkreettisiin toimenpiteisiin.

ESREA:n (European Society for Research on the Education of Adults) valmistava kokous pidettiin Hollannissa lähellä Leidenia sijaitsevassa Oud Poelgeest Adult Residential College`ssa 6.-8.12.1991. Jo ennen tätä kokousta oli useita eurooppalaisilta aikuiskasvatuksen tutkijoilta tiedusteltu, pitävätkö he tällaisen seuran perustamista tarpeellisena. Yhteensä 49 alan professoria ja muuta tutkijaa ilmoitti olevansa tätä mieltä ja myös halukkaita osallistumaan sen toimintaan.

Valmistelemaan kokoukseen kutsuttiin 28 aikuiskasvatuksen tutkijaa eri puolilta Eurooppaa, lähinnä sellaisista yliopistoista, joissa on aikuiskasvatuksen oppituoli tai joissa toimii aikuiskasvatuksesta kiinnostuneita tutkijaryhmiä. Heistä paikalle saapui 13 henkilöä. Paikalla oli myös edustaja UNESCO:n Hampurin toimistosta. Minulla oli kunnia osallistua kokoukseen Suomen edustajana.

Kokouksen osanottajat päättivät perustaa ESREA:n ja ryhtyä toimenpiteisiin uuden yhdis-

tyksen toiminnan vakiinnuttamiseksi. Kokouksen puheenjohtajana toimi professori *Kjell Rubenson* ja sihteerinä tohtori *Barry Hake* Leidenin yliopistosta. He jatkavat edelleen näissä tehtävissään. Varapuheenjohtajana on toiminut professori *Peter Alheit* Bremenin yliopistosta.

Seuran tarkoitus

ESREA on lähinnä eurooppalaisissa yliopistoissa työskentelevien aikuiskasvatuksen tutkijoiden aloitteesta perustettu yhdistys. On kuitenkin huomattava, että siihen voi liittyä kuka tahansa, joka on mukana aikuiskasvatuksen tutkimuksessa. Erityisesti toivotaan, että myös sellaiset antropologian, filosofian, historian, sosiologian, sosiaalipsykologian ja psykologian tutkijat, jotka ovat kiinnostuneita aikuisten oppimisen tai opiskelun tutkimisesta, liittyisivät seuran jäseniksi. Luonnollisesti myös aikuiskasvatuksesta kiinnostuneet kasvatustieteilijät ovat tervetulleita mukaan seuran toimintaan.

ESREA:n tarkoituksena on

- ylläpitää aikuiskasvatuksesta kiinnostuneiden eurooppalaisten tutkijoiden verkostoa
- toimia erityisalojen tutkimusverkostojen yhdysiteenä sekä organisoida näiden alojen tutkijoiden seminaareja ja workshop`ja
- edistää tutkimusjulkaisujen määrällistä kehittämistä
- rohkaista aikuiskasvatuksen yliopisto-opiskelijoita sekä jatko-opiskelijoita kansainväliseen yhteistyöhön
- organisoida joka toinen vuosi eurooppalainen alan tutkimuskonferenssi.

ESREA:n väliaikainen johtokunta kokoontui Sevillassa viime joulukuussa. Kuvassa osa osanottajista, vasemmalta prof. Peter Alheit (Bremen), tri Gerhard Bisovsky (Wien), prof. Ursula Apitzsch (Frankfurt), prof. Kjell Rubenson (Linnköping), tri Sallie Westwood (Leicester), prof. Walter Leirman (Leuven), tri Barry Hake (Leiden), prof. Pierre Casper (Pariisi), prof. Bjarne Wahlgren (Kööpenhamina) ja isäntänä toiminut prof. Manuel Broncano (Sevilla).

TOIMINTAMUODOT

Verkostot

Perustetut tutkimusverkostot ovat:

- elämänhistoriallinen ja biografinen tutkimus (*Peter Alheit*)
- aikuiskasvatuksen historia ja sosiaaliset liikkeet (*Barry Hake*)
- kulttuurienväliset vaikutukset eurooppalaisessa aikuiskasvatuksessa
- paikallinen aikuiskasvatus ja kansansivistysliikkeet
- aktiivinen demokraattinen kansalaisuus
- aikuiskasvatus ja työmarkkinat

ESREA:n tiedotuslehdessä kerrotaan näiden verkostojen yhteyshenkilöistä ja toiminnasta.

Opiskelija- ja tutkijavaihto

ESREA pyrkii kaikin tavoin edistämään myös alan opiskelijoiden ja tutkijoiden vaihtoa ja yhteistyötä. Tähän mennessä on käynnistynyt kak-

si ERASMUS ICP -ohjelmaa, toisen pääpaikkana on Barcelona ja toisen Bremen.

Tutkimusprojektit

ESREA on jo käynnistänyt eurooppalaisen aikuiskasvatustutkimuksen tilaa (The "State of the Art" research project) koskevan tutkimusprojektin. Ensimmäisessä vaiheessa kerätään kaikista Euroopan maista tiedot aikuiskasvatustutkimuksen tämänhetkisestä tilasta, resursseista, painopistealueista, suuntauksista jne. Tämä osa perustuu pääasiassa asiantuntijahaastatteluihin ja se on suurelta osalta jo koottu. Tarkoitus on edetä tämän jälkeen tietokonepohjaiseen, kaikki Euroopan maat käsittävään aikuiskasvatustutkimuksen tiedostoon. Tutkimusta tehdään yhteistyössä UNESCO:n Hampurissa sijaitsevan Kasvatustieteellisen Tutkimusinstituutin kanssa, jonka edustaja Paul Belanger on osallistunut myös pari kertaa väliaikaisen johtokunnan kokouksiin. Myös muita yhteisiä tutkimusprojekteja on tarkoitus käynnistää ja etsiä niihin yhdessä rahoitusta.

Julkaisutoiminta

ESREA News on seuran uutislehtinen, jota on ilmestynyt vasta pari numeroa. Siinä tiedotetaan kaikesta ESREA:n toiminnasta, tutkijaverkostoista jne. sekä eurooppalaisista aikuiskasvatustapahtumista, konferensseista jne. Lehtinen on ollut vielä melko vaatimaton, mutta sitä kehitetään koko ajan. Jo tähänastiset tiedotteet ovat tuoneet selvästi esiin eurooppalaisen aikuiskasvatuskonferenssien ja seminaarien runsauden.

Aluksi ESREA suunnitteli oman tieteellisen aikakauslehden julkaisemista, mutta koska alan julkaisuja on jo suhteellisen runsaasti, niin lopulta päädyttiin yhteistyölinjaan. Yhdistyksellä on nyt yhteistyösopimus Isossa-Britanniassa ilmestyvän tieteellisen aikakausjulkaisun *Studies in the Education of Adults* julkaisuosapuolten kanssa. Lehti on arvostettu, neljä kertaa vuodessa ilmestyvä, kansainvälinen refereejulkaisu. Eri kielialueita (englannin, ranskan, saksan, italian, espanjan/portugalin kielten) edustavat yhdistyksen jäsenet ovat nyt mukana lehden toimituskunnassa. On ilmeistä, että lehti tarkastelee tulevaisuudessa monipuolisemmin eurooppalaista aikuiskasvatusta kuin aikaisemmin, jolloin se oli hyvin Englanti-keskeinen.

ESREA:n tarkoituksena on toimittaa myös omaa tieteellistä julkaisusarjaa, jossa julkaistaan raportteja erityisesti niistä tutkimuksista, joissa yhdistys on itse mukana.

Yleinen aikuiskasvatuskonferenssi

ESREA järjestää joka toinen vuosi jäsenilleen yleisen tutkimuskonferenssin. Ensimmäinen konferenssi pidetään ensi kesänä Linköpingissä 7.-10. elokuuta aiheesta "Popular Adult Education and Social Mobilization in Europe". Kurssimaksu on 600 DM ESREA:n jäsenille ja muille 750 DM. "Call for papers" päättyy 15. maaliskuuta. Konferenssin osallistujamäärä on rajoitettu 60:een ja etusija annetaan ESREA:n jäsenille. Konferenssia koskeviin tiedusteluihin vastaa yhdistyksen sihteeri Barry Hake.

ESREA tarjoaa jäsenilleen ikkunan laajaan ja erilaisista kulttuurisista lähtökohdista lähtevään

eurooppalaiseen aikuiskasvatustutkimukseen. Meillä Suomessa tunnetaan melko hyvin pohjoismainen, brittiläinen ja ehkä saksalainenkin alan tutkimus, mutta monien muiden maiden aikuiskasvatuksesta ja sen tutkimuksesta tiedetään hyvin vähän. Yhdentyvässä Euroopassa alan laaja-alainen tuntemus on välttämätöntä. Seura tarjoaa monenlaisia ja -tasoisia yhteistyömahdollisuuksia ja verkostoja eri tieteenalojen tutkijoille, jotka ovat kiinnostuneet jostakin aikuisten oppimiseen ja opiskeluun liittyvistä tutkimusalueista.

Hallinto

Perustavan kokouksen jälkeen väliaikainen johtokunta on kokoontunut kahdesti, ensin Manchesterissa 12.-13.4.1992 ja sitten Sevillas 11.-14.12.1992. Näissä kokouksissa on keskusteltu monista yhdistyksen toimintaan liittyvistä yllättävistäkin ongelmista, joista kielikysymys ei tietyistäkin ole vähäisin. On myös käynnistetty edellä kuvattua toimintaa.

Väliaikainen johtokunta on nyt toiminut hiukan yli vuoden. Ensimmäinen demokraattisesti valittava johtokunta valitaan ensi vuonna. Sitä ei oikeastaan olisikaan voinut tehdä aikaisemmin, koska yhdistyksestä tiedottaminen ja jäsenhankinta on vienyt yllättävän paljon aikaa.

Kolmeksi vuodeksi valittava 15 jäseninen johtokunta valitaan postiaänestyksellä, johon voivat osallistua kaikki yhdistyksen henkilöjäsenet. Johtokunnan 15 jäsenestä 12 valitaan näin ja kolmen jäsenen valinnan suorittaa harkintansa mukaan vaalitoimikunta, jona toimii väliaikainen johtokunta. Tarkoitus on, että johtokunta edustaisi mahdollisimman hyvin Euroopan eri osia ja maita. Tämän ajatuksen toteuttaminen ei kuitenkaan ole helppoa, varsinkaan juuri nyt, kun uusia valtioita syntyy jatkuvasti lisää.

Valintaa varten Eurooppa jaetaan neljään osaan: pohjois-, itä-, etelä- ja länsiosaan. Kustakin valitaan kolme edustajaa. On selvää, että aluejaolla on keskeinen merkitys niin tässä kuin muissakin vaaleissa. Siitä keskusteltiin viime kokouksessa innokkaasti, mutta lopullinen aluejako päätettiin tehdä vasta sitten, kun vaalin tulos selviää. Tällä halutaan varmistaa, että alueellinen edustavuus toteutuu riittävästi.

Ainoa alue, josta päästiin yksimielisyyteen, oli ”pohjoinen Eurooppa”. Siihen päätettiin sisällyttää Pohjoismaat ja Baltian maat. Ehdokkaaksi voi asettua kuka tahansa seuran jäsen, jota kaksi muuta jäsentä ilmoittaa kirjallisesti kannattavansa. Kokouksessa painotettiin sitä, että johtokunnan jäseniksi pitäisi saada ensisijassa sellaisia henkilöitä, jotka haluavat todella myös toimia siinä. Heille ei valita varajäseniä, koska se saattaisi heikentää johtokunnan jäsenten sitoutumista ja vastuuta toiminnastaan.

Yhdistyksen hallinnollisena sijaintimaana on Alankomaat, jonka lainsäädännön mukaan yhdistyksen säännöt laaditaan. Tämä johtuu ainakin osin siitä, että yhdistyksen perustamisessa hyvin aktiivisesti toiminut tohtori Barry Hake työskentelee Leidenin yliopiston aikuiskasvatustutkimuskeskuksessa (Center for Adult Education & Information). Keskuksen johtaja, professori Bastiaan van Gent on antanut suostumuksensa siihen, että hän voi käyttää osan työajastaan ESREA:n toiminnan kehittämiseen. Yhdistyksen käynnistämisestä on aiheutunut luonnollisesti keskukselle kuluja, mutta ne on tarkoitettu jatkossa korvata yhdistyksen varoista.

Jäsenyys

Henkilöjäsenet. ESREA:n jäseneksi voi liittyä jokainen henkilö, joka tutkii aikuiskasvatusta tai aikuisten opiskelua

- jossakin korkeakoulussa tai yliopistossa
- kuka tahansa muu henkilö, joka haluaa edistää yhdistyksen toimintaa
- korkeakoulututkintoa (ylempää) suorittava opiskelija tai lisensiaatin/tohtorin tutkintoa suorittava jatko-opiskelija.

Jäsenmaksu henkilöjäsenille on 35 ECU:a, joka on markan ulkoisesta arvosta riippuen 200 markan tuntumassa.

Organisaatiojäsenet. Myös sellaiset instituutiot/laitokset/organisaatiot voivat pyrkiä ESREA:n liitännäisjäseniksi (Associate Institutional Members), jotka toimivat

- yliopistoissa ja polyteknikumeissa
- taloudellista voittoa tavoittelemattomissa organisaatioissa, jotka tekevät aikuisten opiskeluun kohdistuvaa tutkimusta.

Jäsenmaksu organisaatiojäseniltä on 1000 ECU:a, joka on noin 600 markkaa.

Vuoden 1993 alussa ESREA:ssa on noin 200 henkilö- ja organisaatiojäsentä. Näistä ainoastaan seitsemän oli viime vuoden lopulla suomalaisia. Asiaan saattaa vaikuttaa yksinkertaisesti tiedon puute. Vaikka mm. tässä lehdessä oli tiedotus ESREA:sta ja Aikuiskasvatuksen Tutkimusseuran (Suomen) jäsenille on tiedotettu uudesta eurooppalaisesta tutkimusseurasta, niin ilmeisesti vie aikansa, ennen kuin ihmiset reagoivat. Asiaan saattaa vaikuttaa myös se, että jäsenmaksua ei haluttu maksaa vielä viime vuonna, koska toiminta oli vasta käynnistymässä. Nyt tilanne on toinen ja toivoisi, että alan tutkijat liittyisivät runsaslukuisesti ESREA:n jäseniksi. Tällöin olisi ehkä mahdollista, että Suomi saisi myös jatkossa edustajan yhdistyksen johtokuntaan.

Jäsenyys hakemukset osoitteella:

*Dr Barry J. Hake
Cnetere for Adult Education
University of Leiden
Wassenaarseweg 52
AK 2333 Leiden
Netherlands
tel. 71-274049 ja fax. 71-273619*

European Research Seminar 7.-10.8.1993

Linköpingin yliopistossa pidettävän ESREAN:n tutkimusseminaarin aiheena on Popular Adult Education and Social Mobilization in Europe.

Osanottajien tulee esitellä oma tutkimuksensa kirjallisesti. Esittelyssä tulee käydä selkeästi ilmi tutkimuksen teoria ja metodologia. Mukaan tulee liittää yhden sivun abstrakti ja toimittaa se 15. maaliskuuta mennessä ESREA:n sihteeristölle. ESREA pyytää selostusten perusteella mahdolliset seikkaperäisemmät esittelypaperit, joiden tulee olla toimitettuina Barry J. Hakelle 1. toukokuuta mennessä.